

HOTĂRÂREA CURȚII

din 21 septembrie 1989*

Comisia Comunităților Europene împotriva Republicii Elene

„Nefindeplinirea obligațiilor de către un stat membru
– nestabilirea și nepunerea la dispoziție
a resurselor proprii ale Comunității”
Cauza 68/88

În cauza C-68/88,

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domnii J. Forman, D. Gouloussis, consilieri juridici, și X. A. Yataganas, membru al serviciului său juridic, cu sediul ales la Georgios Kremis, membru al serviciului său juridic, Centrul Wagner, Luxemburg,

în calitate de reclamant,

împotriva

Republicii Elene,

în calitate de pârât,

având ca obiect o acțiune în constatarea nefindeplinirii obligațiilor care revin Republicii Elene în temeiul dreptului comunitar prin faptul că a omis să stabilească și să plătească Comunității resursele proprii care au fost sustrate fraudulos din bugetul comunitar, atunci când anumite loturi de porumb din Iugoslavia au fost exportate către o altă țară membră a Comunității și au fost declarate ca provenind din Grecia, și refuzând să adopte anumite măsuri adecvate,

CURTEA

compusă din domnii O. Due, președinte, T. Koopmans, R. Joliet și F. Grévisse, președinți de cameră, Sir Gordon Slynn, domnii C. N. Kakouris, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodriguez Iglesias și M. Diez de Velasco, judecători,

avocat general: domnul G. Tesauro

* Limba de procedură: greaca.

grefier: doamna B. Pastor, administrator

având în vedere raportul pentru ședință și în urma procedurii orale din 16 mai 1989,
după ascultarea concluziilor avocatului general, prezentate în ședința din 30 iunie 1989,
pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

- 1 Prin cererea depusă la grefa Curții, la 7 martie 1988, Comisia Comunităților Europene a introdus, în temeiul articolului 169 din Tratatul CEE, o acțiune care are ca scop să se constate că, omițând să stabilească și să plătească Comunității resursele proprii care au fost sustrate fraudulos din bugetul comunitar, atunci când au fost importate anumite loturi de porumb din Iugoslavia în Grecia, fără să fi fost percepută vreo taxă, și declarate ca având origine greacă atunci când au fost exportate către o altă țară membră a Comunității, și refuzând să adopte anumite măsuri adecvate, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul dreptului comunitar.
- 2 La sfârșitul anului 1986, după ce a efectuat o cercetare detaliată, ca urmare a informațiilor care i-au fost aduse la cunoștință, Comisia a ajuns la concluzia că două loturi de porumb exportate din Grecia în Belgia, în mai 1986, de către societatea ITCO, erau constituite din porumb importat din Iugoslavia, deși fuseseră declarate oficial de către autoritățile grecești ca reprezentând porumb din Grecia. Din acest motiv, nu fusese percepută nici o taxă agricolă destinată să alimenteze resursele proprii ale Comunității. Conform Comisiei, această fraudă a fost comisă datorită complicității anumitor funcționari greci și deoarece, *a posteriori*, un număr de înalți funcționari au întocmit documente false și au dat declarații false pentru a încerca să ascundă fraudă în cauză.
- 3 La 21 ianuarie 1987, Comisia a informat guvernul elen cu privire la concluziile cercetării sale și i-a cerut să ia în special următoarele măsuri:
 - plata către Comisie a unor taxe agricole la importurile de porumb din Iugoslavia, cu dobânzi pentru întârziere;
 - recuperarea sumelor eludate de la autorii fraudei;
 - inițierea unor acțiuni penale sau disciplinare împotriva autorilor fraudei și a complicilor acestora;
 - o cercetare cu privire la anumite operațiuni de import, export și tranzit de cereale, realizate de la începutul anului 1985.

Autorităților elene li s-a acordat un termen de două luni pentru informarea Comisiei cu privire la măsurile pe care le-au adoptat.

- 4 Autoritățile grecești au răspuns că au solicitat efectuarea unei cercetări administrative iar cauza a fost înaintată spre examinarea unui judecător de instrucție și că era necesar să se aștepte concluziile autorităților judiciare pentru adoptarea măsurilor indicate de Comisie.
- 5 După un nou schimb de corespondență fără nici un rezultat pozitiv, Comisia a inițiat, la 27 iulie 1987, procedura prevăzută la articolul 169 din tratat, solicitând Republicii Elene să-și prezinte observațiile. Republica Elenă a răspuns prin scrisoarea din 27 august 1987, în care a amintit, în principal, că era necesar să se aștepte rezultatele cercetărilor administrative și judiciare în curs.
- 6 La 9 octombrie 1987, Comisia a emis un aviz motivat, la care guvernul elen a răspuns, cu întârziere, de altfel, reluând observațiile sale anterioare.
- 7 Comisia a introdus apoi prezenta acțiune. Republica Elenă, fiind notificată în mod corespunzător cu privire la proces, nu a depus nici un memoriu în termenul stabilit. Comisia i-a cerut Curții să își prezinte concluziile, în temeiul articolului 94 alineatul (1) din regulamentul de procedură.
- 8 Pentru o expunere mai detaliată a derulării procedurii, precum și a motivelor și argumentelor Comisiei, se face trimitere la raportul pentru ședință. Aceste elemente ale dosarului sunt menționate în continuare numai în măsura în care sunt necesare pentru raționamentul Curții.
- 9 Înainte de examinarea motivelor invocate de Comisie, se reamintește faptul că, în temeiul articolului 94 alineatul (2) din regulamentul de procedură, atunci când, precum în cazul de față, pentru a evalua temeinicia cererii, Curtea hotărăște în lipsă, îi revine numai sarcina de a verifica „dacă pretențiile reclamantului sunt întemeiate”.

Cu privire la primul motiv

- 10 Comisia susține că, omițând să stabilească și să pună la dispoziția Comunității resursele proprii reprezentate de taxele agricole datorate pentru anumite loturi de porumb importate dintr-un stat terț Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile.
- 11 În temeiul articolului 13 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2727/75 al Consiliului din 29 octombrie 1975 privind organizarea comună a piețelor din sectorul cerealelor (JO L 281, p. 1), la orice import de porumb în Comunitate se plătește o taxă „care este egală [...]cu prețul-prag din care se scade prețul CIF”. Această taxă agricolă este una din resursele care, în temeiul Deciziei nr. 70/243 a Consiliului, din 21 aprilie 1970, referitoare la înlocuirea contribuțiilor financiare ale statelor membre cu resursele proprii ale Comunităților (JO L 94, p. 19), reprezintă resurse proprii care fac parte din bugetul Comunităților. În sfârșit, Regulamentul nr. 2891/77 al Consiliului, din 19 decembrie 1977, privind aplicarea Deciziei din 21 aprilie 1970, menționată anterior (JO L 336, p. 1), prevede că resursele proprii sunt stabilite de statele membre și puse la dispoziția

Comisiei, prin depunerea lor într-un cont deschis în numele Comisiei până la data de 20 din a doua lună care urmează lunii în cursul căreia s-a stabilit dreptul.

- 12 Este necesar să se remarce faptul că, din declarațiile detaliate ale Comisiei, care nu au fost infirmate de nici un act din dosar, reiese că porumbul, transportat către Belgia la bordul navelor *Alfonsina* și *Flamingo* și declarat oficial, la export, de către autoritățile grecești ca având origine grecească, era de fapt porumb iugoslav care fusese anterior importat din Iugoslavia.
- 13 Fără sa fie necesar pentru Curte să își exprime părerea cu privire la circumstanțele în care au fost elaborate documentele oficiale, nici cu privire la răspunderea autorilor lor, este de ajuns să se constate eludarea plății taxelor agricole exigibile la momentul importului porumbului iugoslav în Grecia, în mai 1986, cu o valoare necontestată de 447 053 406 DR.
- 14 Omițând să stabilească drepturile corespunzătoare în privința resurselor proprii ale Comunității și să le pună la dispoziția Comisiei până la 20 iulie 1986 cel târziu, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Regulamentelor nr. 2727/75 și 2891/77, menționate anterior.
- 15 Primul motiv al Comisiei trebuie, prin urmare, admis.

Cu privire la al doilea motiv

- 16 Comisia susține că întârzierea autorităților elene de a depune în contul Comisiei suma menționată anterior trebuie să aibă ca rezultat plata unor dobânzi, în temeiul articolului 11 din Regulamentul nr. 2891/77, menționat anterior.
- 17 În această privință se reamintește faptul că, astfel cum reiese din Hotărârea din 20 martie 1986, Comisia/Republica Federală Germania (303/84, Rec. p. 1171), există o legătură inseparabilă între obligația de a stabili resursele proprii ale Comunității, obligația de a depune în contul Comisiei în termenul prescris și obligația de a plăti dobândă moratorie. În plus, din aceeași hotărâre reiese că dobânzile se plătesc „indiferent de motivul pentru care depunerea în contul Comisiei s-a efectuat cu întârziere”.
- 18 În consecință, este necesar să se constate că Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile comunitare, neplătindu-și dobânda moratorie aferentă sumelor pe care a omis să le depună în contul Comisiei.
- 19 Prin urmare, cel de al doilea motiv al Comisiei trebuie admis.

Cu privire la al treilea motiv

- 20 Comisia susține că autoritățile elene nu au introdus nici o acțiune pentru recuperarea taxelor agricole nepercepute la importul în Grecia de porumb iugoslav și că acestea nu și-au îndeplinit nici obligația care le revine în temeiul Regulamentului nr. 1697/79 al

Consiliului, din 24 iulie 1979, privind recuperarea „*a posteriori*” a drepturilor la import sau a drepturilor la export care nu au fost cerute de la debitori pentru mărfurile declarate pentru o procedură vamală care presupune obligația de a plăti astfel de drepturi (JO L 197, p. 1).

- 21 Trebuie admis și acest motiv, deoarece nu există nici un element din dosar care pune la îndoială afirmațiile Comisiei.

Cu privire la al patrulea motiv

- 22 Conform Comisiei, dispozițiile de la articolul 5 din tratat impun statelor membre să sancționeze autorii încălcărilor dreptului comunitar în același fel în care îi sancționează pe cei care încalcă dreptul național. Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile, omițând să inițieze toate procedurile penale sau disciplinare prevăzute de legislația națională împotriva autorilor fraudei și a tuturor celor care au colaborat la realizarea și tănuirea acesteia.
- 23 În această privință, este necesar să se constate că, atunci când legislația comunitară nu prevede, în mod expres, nici o sancțiune în cazul unei încălcări sau nu face trimitere la actele cu putere de lege și actele administrative naționale, articolul 5 din tratat impune statelor membre să adopte toate măsurile adecvate pentru garantarea aplicării și eficacității dreptului comunitar.
- 24 În acest scop, alegerea sancțiunilor rămânând la latitudinea statelor membre, acestea au, în special, obligația de a se asigura că încălcările dreptului comunitar sunt sancționate în condiții, atât de fond, cât și de procedură, care să fie analoage celor aplicabile încălcărilor dreptului național cu un caracter și o importanță similară și care, în orice caz, să îi confere sancțiunii un caracter efectiv, proporționat și disuasiv.
- 25 Mai mult, autoritățile naționale au obligația de a proceda, în privința încălcărilor dreptului comunitar, cu aceeași promptitudine de care dau dovadă la punerea în aplicare a legislației naționale echivalente.
- 26 În cazul de față, din dosar nu rezultă că autoritățile elene au introdus acțiuni penale sau disciplinare împotriva persoanelor care au participat la realizarea și tănuirea fraudei denunțate de Comisie, și nici că introducerea unor astfel de acțiuni a fost împiedicată în vreun fel.
- 27 Este adevărat că, în etapa anterioară litigiului, guvernul elen a susținut totuși că justiția națională fusese sesizată cu privire la dosar și că era necesar să se aștepte rezultatele cercetării judecătorești. Dar, Comisia contestă acest argument, în mod îndreptățit, remarcând că, în conformitate cu informațiile de care dispune, această acțiune în justiție, introdusă, de altfel, nu de autoritățile naționale, ci de o societate concurentă a ITCO, se referă numai la fraudă legată de lotul transportat de nava *Alfonsina*.
- 28 În aceste condiții, este necesar ca motivul Comisiei să fie admis.

Cu privire la al cincilea motiv

- 29 Comisia susține că, omițând să inițieze verificările și cercetările adecvate, precum și măsurile suplimentare de control cerute de Comisie, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolelor 1 și 18 din Regulamentul nr. 2891/77 al Consiliului, menționat anterior.
- 30 În termenii articolului 18 din regulamentul respectiv:
- „ 1) Statele membre procedează la verificările și cercetările referitoare la stabilirea și punerea la dispoziție a resurselor proprii [...]
 - 2) În acest cadru, statele membre:
 - procedează la măsurile suplimentare de control pe care le-a solicitat Comisia printr-o cerere motivată [...]
- 31 Este necesar ca, pe de o parte, să se constate că, în etapa anterioară litigiului, autoritățile elene au susținut că Ministerul Finanțelor preluase cercetarea administrativă referitoare la cele două operațiuni de exportare a porumbului, care fac obiectul litigiului. Cu toate acestea, în absența informațiilor precise cu privire la natura, domeniul de aplicare și rezultatele sale, Curtea nu poate concluziona că o astfel de cercetare poate fi considerată drept una dintre „verificările și cercetările” prevăzute la articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2891/77.
- 32 Este necesar, pe de altă parte, să se menționeze că, în scrisoarea sa din 21 ianuarie 1987, menționată anterior, Comisia a solicitat autorităților elene să „procedeze la controale *a posteriori* amănunțite cu privire la toate operațiunile de import, export sau tranzit de cereale, efectuate de la începutul anului 1985, fie de societatea ITCO, fie prin intermediul porturilor Salonic și Kavala”. Din dosarul înaintat Curții nu reiese că Republica Elenă a îndeplinit această cerere de controale suplimentare, deși, aceasta era motivată de faptul că, cercetarea realizată de Comisie cu privire la cele două tranzacții care fac obiectul litigiului, o determina să pună la îndoială corectitudinea altor operațiuni de aceeași natură, efectuate de societatea ITCO sau de care s-au ocupat autoritățile vamale din Salonic și Kavala.
- 33 Prin urmare, Curtea trebuie să admită ultimul motiv al Comisiei.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 34 În temeiul articolului 69 alineatul (2) din regulamentul de procedură, orice parte care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată. Pârâțul, căzând în pretenții, este obligat la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

hotărăște:

- 1) Omițând să stabilească, cu titlu de resurse proprii ale Comunității, taxele agricole pentru anumite loturi de porumb importate dintr-o țară terță în mai 1986, în valoare de 447 053 406 DR și să pună această sumă la dispoziția Comisiei până cel mai târziu la 20 iulie 1986, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Regulamentului nr. 2727/75 al Consiliului, din 29 octombrie 1975, privind organizarea comună a piețelor în sectorul cerealelor și al Regulamentului nr. 2891/77 al Consiliului, din 19 decembrie 1977, de punere în aplicare a Deciziei din 21 aprilie 1970 privind înlocuirea contribuțiilor financiare ale statelor membre cu resursele proprii ale Comunităților.
- 2) Omițând să plătească dobânda moratorie aferentă sumei de 447 053 406 DR, menționată anterior, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Regulamentului nr. 2891/77 al Consiliului, din 19 decembrie 1977, de punere în aplicare a Deciziei din 21 aprilie 1970 referitoare la înlocuirea contribuțiilor financiare ale statelor membre cu resursele proprii ale Comunităților.
- 3) Omițând să procedeze la recuperarea „a posteriori” a taxelor agricole menționate anterior, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Regulamentului nr. 1697/79 al Consiliului, din 24 iulie 1979, privind recuperarea „a posteriori” a drepturilor născute din importuri sau a drepturilor născute din exporturi, care nu au fost solicitate debitorului pentru mărfurile declarate pentru un regim vamal care presupune obligația de a plăti astfel de drepturi.
- 4) Omițând să inițieze acțiuni penale sau disciplinare împotriva persoanelor care au participat la realizarea și tănuirea tranzacțiilor care au dus la eludarea taxelor agricole menționate anterior, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 5 din Tratatul CEE.
- 5) Omițând să efectueze verificările și cercetările adecvate, precum și să adopte măsurile suplimentare de control solicitate de Comisie, Republica Elenă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Regulamentului nr. 2891/77 al Consiliului, din 19 decembrie 1977, de aplicare a Deciziei din 21 aprilie 1970 referitoare la înlocuirea contribuțiilor financiare ale statelor membre cu resursele proprii ale Comunităților.
- 6) Republica Elenă este obligată la plata cheltuielilor de judecată.

Due Koopmans Joliet Grévisse Slynn
Kakouris Moitinho de Almeida Rodriguez Iglesias Diez de Velasco

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 21 septembrie 1989.

Grefier
J.-G. Giraud

Președinte
O. Due